

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org) Löfgren Tomas, Trafikverket	Dokumentdatum 2022-09-19	Version 1.0
Fastställt av (i förekommande fall) Andersson Dennis, Trafikverket	Ev. ärendenummer [Ärendenummer]	Ev. projektnummer [Projektnummer]
Dokumenttitel Minnesanteckningar från NVDB-rådet – 15 september 2022		

Plats: Skype

Datum: 2022-09-15 (13:00 – 16:00)

Deltagande: Linnea Söderblom, Lantmäteriet
Jenny Gustafsson, Lantmäteriet
Mikael Bergqvist, Skogforsk
Torsten Wiborgh, Sveaskog
Marianne Leckström, SKR (fom 15.00)
Marie Ljungh, Botkyrka kommun
Linn Wihlborg, Helsingborgs stad
Ove Lindh, Sandvikens kommun
Filiph Sundqvist, Sandvikens kommun (fom 15.00)
Lars Hammar, Transportstyrelsen
Susanne Planath, Trafikverket (ordförande)
Åsa Eriksson, Trafikverket
Tomas Löfgren, Trafikverket

Delges: Deltagande
Selda Taner, SKR

1. INLEDNING

Susanne inleder mötet med att hälsa alla välkomna. Extra välkomna är Jenny som ersätter Carl-Johan och Mikael som ersätter Aron. Vi inleder med en kort "laget runt".

2. DAGORDNING

Susanne går igenom dagordningen. Inga övriga punkter tas upp.

Beslut 2:1 **Dagordningen godkändes**

3. FÖREGÅENDE MÖTESANTECKNINGAR

Ok. Noterar att överenskommelsen mellan Trafikverket och Lantmäteriet nu är påskriven. SKR planerar för ett nytt webinarie om Bärighet under hösten.

Beslut 3:1 **Mötesanteckningar 2022-05-05 godkändes**

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2022-09-19	1.0

4. STATUS AKTUELLA AKTIVITETER PÅ TRAFIKVERKET

Status indatastöd och produktion

Trafikverket har genomfört tre webinarier för kommuner med fokus på gång- och cykeldata under vecka 36. Bra uppslutning, med 80-100 deltagare per tillfälle.

Sedan maj har produktionen checkat in drygt 1200 ärenden (underlag) och drygt 400 ärenden (xml). Storleken på ärendena varierar från några få förändringar till stora projekt. Ett par större projekt är på gång i oktober bland annat väg 35 i Linköping. Annars är det mest mindre och medelstora projekt där man lägger in provisoriska vägar, cirkulationsplatser eller trafikplatser. Det finns idag 33 ärenden där vägen ska öppnas för trafik med före 1 november.

Lantmäteriet har gjort en stor leverans i mitten på augusti på det enskilda vägnätet som innebär drygt ett hundratal ärenden. Även skogsnäringen har levererat cirka 100 ärenden under sommaren.

Produktionen har också checkat in knappt 200 kundrapporterade avvikelser (mycket trafikregler). Där har ledtiderna för det mesta legat på 1-2 dagar. Västtrafik har levererat avvikelser och där sker en ökad detaljering vid resecentrum och hållplatser inom deras upptagningsområde.

Status kvalitetshöja skogliga vägdata i Götaland

Götalandsprojektet har pågått sedan 2019 och man gör en kvalitetshöjande insats på skogliga vägar där man inventerar cirka 15-25 000 km vägar per år.

Trafikverket och Biometria har tittat på vad man kan göra för att få snabbare ledtider av ärenden och ett stort arbete har genomförts under våren för att förbättra underlaget som skickas till Trafikverket. Under sommaren har leveranser kommit från Östergötland, Jönköping och Kalmar län. Det vi kan se på dessa leveranser är att ledtiderna har snabbats upp från 2-15 dagar till ½-4 dagar.

Status dataprodukter och kvalitet

Den 2 november släpps en ny version av NVDB:s datakatalog och innehåller följande nyheter:

En ny dataprodukt införs och det är *Bygdevägar* som är vägar med ett körfält för bilar och två extra breda vägrenar för gång- och cykeltrafik. Tanken med bygdevägar är att underlätta för gång- och cykeltrafikanter. Bilar ska tillfälligt kunna nyttja vägrenar vid möten med andra bilar. Initial laddning av data kommer ske efter att datakatalogen uppdateras.

Förbud mot trafik har reviderats och har nu fått attributet *Beteckning* (som beskriver löpnumret i STFS). Med detta skapas en tydligare koppling mellan föreskrift och företeelse. Ingen initial laddning planerad.

Korsning har reviderats med förändringar som främst berör statligt vägnät och vid trafikplatser. I befintligt attribut *Generaliseringstyp* avslutas Trafikplats och Droppe införs. Tre nya attribut skapas och det är *Ingår i trafikplats*, *Trafikplatsnamn* och *Tpl-nummer*. Två

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2022-09-19	1.0

befintliga attribut avslutas (*Trafikplatsnummer* och *TPL_undernummer*). Initial laddning kommer ske efter att datakatalogen uppdateras.

Väghinder har reviderats och en ny värdemängd, *stenhinder* läggs till i befintligt attribut *Hindertyp*. Väghinder omfattar data om ett permanent fysiskt hinder med syfte att hindra obehörig fordonspassage på bil- eller cykelsträcka. Ingen initial laddning planerad.

Status Tillhandahållande

Förbättringar har gjorts för att informera om de vägdata som finns på Lastkajen, man kommer åt informationen via *Läs om våra data* [Lastkajen 6.0 \(trafikverket.se\)](#)

Vid årsskiftet avvecklas formaten shape och MID/MIF på Lastkajen och ersätts med geopackage.

Den 22 och 23 september är det planerade webinarier för användare av vägdata, information har gått ut bland annat via Lastkajen.

Den 11 oktober genomförs en digital NVDB-dag på initiativ av SamGIS Skåne. Den har följande innehåll:

- Vad är och vad innehåller NVDB?
- Hur kan jag utforska NVDB?
- Hur kommer jag åt data från NVDB?
- Hur funkar det att leverera till NVDB?
- Hur kan jag påverka NVDB när det gäller innehåll och tillhandahållande?

Om det slår väl ut kan den användas vid fler informationstillfällen.

Nytt tema-möte i november

Det är dags att planera för nytt tema till nästa möte som är i slutet i november. Vi har genomfört tre teman tidigare och det har varit om trafikregler/blåljus, användning av NVDBdata och hur produktionen jobbar på Trafikverket.

Ett förslag är Strategisk utvecklingsplan, där man tittar på utmaningar och mål framöver. Ett annat förslag som kom upp är att genomföra ett studiebesök på några skogliga vägar runt Jönköping, med fokus på datainsamling och sedan möte i Biometrias lokaler i Jönköping.

Trafikverket tar med sig förslagen och återkommer.

Beslut 4:1 Trafikverket återkommer med förslag på tema.

5. FÖRSTUDIE GRUNDDATADOMÄN FÖR TRANSPORTSYSTEMET

Britt-Marie Calles, Trafikverket informerar om den förstudie som pågår kring en grunddatadomän för transportsystemet och som är ett samverkansuppdrag mellan

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2022-09-19	1.0

Trafikverket, Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Trafikanalys och VTI (Statens väg- och transportforskningsinstitut).

Den 13 januari ingick Trafikverket i regeringsuppdraget kopplat till att utveckla en förvaltnings gemensam digital infrastruktur.

Den 2 februari presenterades förstudien för generaldirektörerna som samtliga såg stora behov och nyttor och förordade att Trafikverket fortsatt leder arbetet.

Den 19 mars 2021 träffades myndigheternas generaldirektörer och beslutade att en grunddatadomän för transportsystemet är viktig och att en förstudie skulle genomföras tillsammans.

Med transportsystemets datamängder menar vi här information om:

- Infrastruktur och transportnätverk som utgörs av vägar, järnvägar, farleder och luftrum
- tillhörande komponenter (exempelvis hamnar, hållplatser, skyltar etc.), med anknytning till infrastrukturen
- regler för nyttjande av infrastrukturen och komponenterna och själva nyttjandet i sig (transporter)
- sambandet mellan komponenterna i sig och komponenterna och infrastrukturen
- fordon och andra farkoster och dess behörigheter
- trafiken

Rapporten är levererad till Infrastrukturansvarig, DIGG, enligt tidplan 1 mars [Länk till rapport inklusive bilagor](#)

I förstudien har VTI genomfört en omvärldsanalys och den syftar till att ge en övergripande bild av vad som pågår i andra länder med avseende på att tillgängliggöra och hantera data kopplat till transportsystemet. Rapporten lyfter fram att det finns ett stort behov av standardiserade datamängder och ett ökat behov av datamängder generellt, för att utveckla transportsystemet.

Man har även genomfört en nyttoanalys för offentliga nyttor på kortare sikt. Utifrån transportsystemets omfattning har endast kvalitativa nyttor kunnat beskrivas. De nyttor som lyfts fram på kortare sikt inom offentlig förvaltning är :

- Bättre beslutsunderlag
- Utveckling av nya tjänster inom offentlig förvaltning
- Tids- och kostnadsbesparingar

Det finns utmaningar för att få till en grunddatadomän och det är bland annat att det är ett omfattande uppdrag med många inblandande intressenter, man ska göra gemensamma prioriteringar för en ökad samhällsnytta, där nyttan kanske inte går att hämta hem inom den egna myndigheten.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2022-09-19	1.0

Andra utmaningar är kompetens om data och vilka möjligheter standardiserad data, nationella grunddata, kan ge, behöver kommuniceras och förankras inom myndigheterna för att möjliggöra beskrivna nyttor. Författningar för att reglera ansvar och befogenheter inom Ena – Sveriges digitala infrastruktur behöver komma på plats.

Slutligen så är det ett arbete som ska göras och kommer att kräva resurser och kompetenser från involverade myndigheter.

Arbete pågår också med kompletterande utforskande utveckling och ska leverans till Infrastrukturansvarig (DIGG) den 4 oktober. Här utreds frågan om Trafikverket utifrån nuvarande uppdrag kan anta rollen som grunddatadomänansvarig, och förtydliga vad som behöver justeras och kompletteras i exempelvis Trafikverkets instruktion, frågan hanteras i dialog med kompetensområde Juridik.

Dessutom pågår en kompletterande utredning (utanför DIGGs krav) med leverans till respektive myndighet den 31 oktober, där man ska beskriva hur respektive myndighet påverkas av en grunddatadomän för transportsystemet inklusive en sammanfattande analys för respektive myndighet. Ett arbete görs av uppdragsteamet gemensamt för att ta fram gemensamma delar och en enhetlig struktur som sedan respektive myndighet utgår från i det egna arbetet att beskriva sin myndighets påverkan utifrån nedanstående frågeställningar.

En hypotes utifrån den kompletterande utredningen är att NVDB kan ses som en tjänst/produkt och att Trafikverket m.fl. är grunddataproducenter som ska realisera nationella grunddata i NVDB i enlighet med ramverk för aktuell grunddatadomän. Man ska leverera enligt specifikation som säkerställer överenskommen informationssäkerhet och förvaltar och distribuerar information till konsumenter. Trafikverket kan exempelvis vara Datavärd åt grunddataproducenterna.

6. STATUS - INRIKTNINGSDOKUMENT FÖR NVDB

Dokumentet "Inriktning för utveckling av och samverkan kring NVDB 2020-2024" är ett strategiskt dokument där man utifrån NVDB:s vision definierat målområden för att i ett femårigt perspektiv rikta in förbättringsinsatser och leva upp till de förväntningar och utmaningar som ställs på innehållet i NVDB och organisationen kring dessa.

https://www.nvdb.se/globalassets/upload/nvdb-radet/nvdb_inriktningsdokument_20202024.pdf

Det är dags att se över och uppdatera dokumentet och anpassa det för 2023-2027. Förslag är att till nästa möte se över innehållet och uppdatera dokumentet.

7. SKOGSNÄRINGEN HAR BEHOV AV BÄTTRE HÖJDDATA PÅ NVDBVÄGNÄTET

Skogsnäringen har under våren lyft frågan att höja kvaliteten på höjddata i NVDB för att kunna använda den i samband med ruttning/planering av transporter då topografin är viktig

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2022-09-19	1.0

för drivmedelsförbrukningen. Ökad noggrannhet i höjdvärden förbättrar även energikalkyler och därmed underlaget för företagens miljöredovisningar. Man håller också på att utvärdera ett nytt ersättningssystem för virkestransporterande åkerier, som tar hänsyn till fysiska besvärlighetsfaktorer och ger incitament till energieffektiv transportplanering. Här har bra höjdvärden konstaterats vara nödvändiga.

Skogsnäringen har visat på brister på höjddata i NVDB både att data saknas och att den är felaktig och föreslår åtgärder för att rätta bristerna.

Trafikverket föreslår att innan ett beslut tas om vad som ska göras, bör vi ta fram bra underlag som stöd och vi få bättre koll på kvaliteten och även testa några olika metoder för att rätta upp felaktiga värden.

Förslag finns hur vi ska gå till väga, men behöver säkra upp innan vi kan ge en tidplan för beslutsunderlag. En arbetsgrupp med representanter från Trafikverket, Skogsnäringen, Lantmäteriet och Botkyrka föreslås arbeta med förslaget.

Beslut 7:1 Trafikverket tar fram förslag på tidplan och aktiviteter för beslutsunderlag till kvalitetsrättning av höjddata.

8. NYA PRODUKTER PÅ LANTMÄTERIET

I september släppte Lantmäteriet en ny kartprodukt, Topografi 50 som ersätter GSDTerrängkartan. Det blir den första produkten som tas fram automatiskt genom generalisering av grunddata. Den är rikstäckande och finns även i fjällområdena där GSD-Terrängkartan tidigare har saknats.

Dataprodukten Vägslag ligger till grund för automatgeneraliseringen av vägnätet. Extrakodning läggs på manuellt i komplexa korsningar för att hjälpa verktygen – denna extrakodning syns inte i resultatet.

I början av 2023 kommer Topografi 100 att släppas och den ersätter Vägkartan, även Topografi 250 (som ersätter Översiktskartan) och Topografi 1M (som ersätter Sverigekartan) släpps. Topografi 100 kommer också att vara automatiskt generaliserade, medan de övriga produkterna har en manuell ajourhållning. Men alla produkterna kommer att ha en harmoniserad datamodell.

9. PROJEKT - BLÅLJUSKARTA I UTRYCKNINGSFORDON

Projektet syftar till att börja använda den av MSB rekommenderade blåljuskartan i de kommunikationssystem som används av många utryckningsfordon i Sverige.

Bakgrunden till projektet är att brandbilarna som kör för Södertörns brandförsvarsförbund navigerar i sina kommunikationssystem med kartdata som inte är svenska blåljusdata.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2022-09-19	1.0

Utryckningsfordon vill hitta rätt och ta den bästa vägen fram. Genom att ha korrekta kartdata kan man vinna tid. Varje sekund räknas.

Botkyrka kommun och Södertörns brandförsvarsförbund har påbörjat ett projekt tillsammans med företaget TC-Connect, som levererar navigationsverktyg till Södertörns brandförsvaret, för att byta ut befintliga kartdata mot Trafikverkets och Lantmäteriets blåljuskarta.

Pågående arbete:

Tester med att byta ut bakgrundskarta mot blåljuskarta från Lantmäteriet och Trafikverket (testområde Botkyrka kommun). Utvärdering av ny bakgrundskarta.

Återstående arbete:

Definiera den kombination av kartdata som kan vara lämplig att visa i det digitala kommunikationssystemet vi testar. Dialog med Lantmäteriet och Trafikverket om åtkomst av data. Driftsättning av användning av blåljuskarta över hela Sverige.

Vilka data önskas?

Bakgrundskarta:

LM - Markanvändning

LM - Vatten

LM - Vägkanter

LM - Byggnader

LM - Adresspunkter (text)

Trv - Vaghinder fasta och öppningsbara

Trv - Höjdhinder fordonsvägar och cykel/gångvägar

Dessa lager kan tas bort eller läggas till beroende på vad man vill se i kartan. Manörsättning sker enligt riktlinjer från MSB. <https://krisberedskapskartor.msb.se>

Navigering:

Trv – NVDB navigerbar vägfil

Problem idag:

Systemet som Södertörns brandförsvaret använder har TomToms navigerbara kartdata. Idag fungerar det inte att använda vägdata från NVDB i systemet utan att först modifiera det.

NVDB levererar data på svenska. Många underleverantörer till system som säljs i Sverige har sina kontor i Europa – de talar och läser inte svenska.

Framtiden - att fundera på:

Hur kan leverantörer av navigationssystem hämta data för hela Sverige från Lantmäteriet respektive Trafikverket?

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2022-09-19	1.0

Innebär det en kostnad att hämta blåljusdata från respektive myndighet?

I vilka koordinatsystem kan man hämta kartdata i idag?

Format för navigerbar vägfil – hur går vi vidare?

Hur ska blåljusaktörer hämta data hos Lantmäteriet respektive Trafikverket ?

Räddningstjänsten i Örebro har visat intresse och kommer att ansluta till projektet, kontakt kommer även att tas med Örebro kommun för att kvalitetssäkra den vägdata man ansvarar för. En förhoppning är att projektet ska bli ett bra exempel som får fler system att börja använda den data som MSB rekommenderar. Vi fortsätter att följa projektet på nästa möte.

10. ÖKAD ANVÄNDNING AV BLÅLJUSDATA

Information om Blåljuskollen

I början på september gjorde SKR ett informationsutskick om Blåljuskollen till alla kommuner och de i kommunen som ansvarar för geodata, adresser och kartor. En förhoppning är att det ska resultera i att fler kommuner ansluter och genomför Blåljuskollen.

11. LAGET RUNT

Lantmäteriet: Man väntar på beslut från EU-kommissionen beträffande beslut om öppna data. Man ser över alternativ och tar höjd för detta.

Nu finns det 15 filmer om Lantmäteriets verksamhet på UR-play.

SKR/Botkyrka/Helsingborg/Sandviken: SKR har fått en ny styrelseordförande, Peter Danielsson och en ny VD Pelle Lundberg från Helsingborgs stad.

Södertörnskommunerna har gemensamma kartdata och har nu upphandlat ett nytt system.

Sandviken arbetar med att genomföra Blåljuskollen, hoppas bli klar i höst. Man har upphandlat samma system som Trafikverket.

Helsingborg håller på med processkartläggning av sina dataleveranser till NVDB.

Helsingborg lyfter önskemål att Trafikverket ger en dragning hur Produktionen på Trafikverket jobbar som blir tillgänglig för alla kommunerna som är intresserade.

Skogforsk/Sveaskog: Aron är tjänstledig under ett år och kommer att jobba på S-group. Man har startat ett utvecklingsprojekt för att utöka bärigheten på enskilda vägar tillsammans med VTI. Man tittar även på hur man ska hantera bärighet på broar.

Planerar att genomföra en inventering a´la Götaland av det skogliga vägnätet i Svealand. Men beslut inte taget än.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2022-09-19	1.0

Transportstyrelsen: FN har beslutat om enhetliga krav för typgodkännande av automatiserade körfunktioner (SAE Nivå 3) med antagande av en internationellt giltig förordning för automatiserade filhållningssystem. Den ska nu anpassas till svensk lagstiftning. Man kommer att titta på krav för infrastruktur, vägmärken och digital infrastruktur.

Trafikverket: Fem nya rekryteringar genomförda inom vägdataområdet.

Vart fjärde år tar Trafikverket fram en omvärldsanalys som beskriver trender i samhället och i transportsystemet. Omvärldsanalysen är ett underlag för inriktningsplaneringen. Den är också tänkt att stimulera till dialog om omvärlds- och framtidsfrågor, både inom och utanför Trafikverket. Den presenteras den 27 september.

Sedan 2012 har man kunnat se mätningar av vägarnas tillstånd och rapporterade belägningsåtgärder genom verktyget PMSv3. Mätdata och foton som visas i verktyget kommer från de vägytemätningar som utförs varje år. Nu presenterar uppföljaren, PMSv4, som innehåller mer data och förbättrade funktioner. PMSv4 används inom Trafikverket sedan ett drygt år. Från den 14 september kommer applikationen även att vara tillgänglig externt och öppen för alla, via trafikverket.se.

Beslut 11:1 Trafikverket ser över möjligheten att ge en dragning hur Produktionen på Trafikverket jobbar som blir tillgänglig för kommunerna

12. AVSLUT OCH KOMMANDE MÖTE

Nästa möte blir den 29 november och Skogforsk/Sveaskog är värdar. Vi återkommer med tid och plats.

Susanne tackar för dagen och mötet avslutas.

På mötet tagna beslut:

Beslut 2:1	Dagordningen godkändes
Beslut 3:1	Mötesanteckningar 2022-05-05 godkändes
Beslut 4:1	Trafikverket återkommer med förslag på tema
Beslut 7:1	Trafikverket tar fram förslag på tidplan och aktiviteter för beslutsunderlag till kvalitetsrättning av höjddata
Beslut 11:1	Trafikverket ser över möjligheten att ge en dragning hur Produktionen på Trafikverket jobbar som blir tillgänglig för kommunerna